

SKÚŠOBNÝ PORIADOK PRE SKÚŠKY DURIČOV

1. DRUHY SKÚŠOK

V poľovných revíroch, v ktorých sa loví diviacia zver, sa používajú na durenie plemená duričov a ostatné plemená, ktorým je umožnené absolvovať skúšky duričov.

Kvalifikáciu poľovnej upotrebitelnosti na dohľadávanie diviačej zveri môžu plemená duričov získať na týchto druhoch skúšok:

1.1. Skúšky duričov - SD

sú prípustné pre plemená duričov, teriérov, sliedičov a jazvečíky, ktoré v deň konania skúšok dosiahli vek 12 mesiacov. Preskúšavajú sa na nich jednak vlohy a jednak stupeň výcviku a zapracovanosti psa na stope diviačej zveri.

Usporiadateľ zabezpečí na skúšky duričov vhodné lokality s dostatkom zveri (minimálne dva priehony) na poľovačku, aby každý skúšaný pes mal možnosť prísť do styku so zverou. Pre účastníkov priehonu zabezpečí dobre viditeľné označenie (napr. oranžové vesty). Na odoberanie psov od diviaka v oplôtku zabezpečí usporiadateľ podberák (podobný, ako sa používa pri love rýb).

Vodič má mať na skúškach duričov vhodnú zbraň na lov diviačej zveri a signalizačnú pomôcku na privolávanie psa - poľovnícky roh alebo trúbku. Psa má na skúškach viesť na hladkom pracovnom obojku. Pred vypustením na hľadanie musí psovi obojok sňať a ponechať mu na krku len gumený pás s farebnými stužkami, ktorý sa používa na rozlíšenie totožnosti psov pri práci v revíri. Farba stužky sa uvedie v rozhodcovskej tabuľke k číslu žrebu. Pás má len voľne obopínať krk psa, nemá byť ani veľký, ani tesný. Stužky majú byť z klzkého materiálu, aby sa nezachytávali na konároch. Odporúča sa pripnúť na pás aj adresu majiteľa pre prípad nájdenia psa pri odídení za zverou na väčšiu vzdialenosť.

Skúšky duričov sa konajú dva dni.

1.1.1. Udeľovanie titulu diviačiar

Na skúškach duričov možno udeliť psovi, ktorý sa umiestnil v I. cene, titul "diviačiar", Tento titul sa môže udeliť len vtedy, ak z celého správania sa psa bolo zrejmé, že sa pri hľadaní zameriaval len na diviačiu zver, dával jej prednosť pred inou zverou, preukázateľne a opakovane s touto zverou počas celých skúšok intenzívne pracoval. Neberie sa do úvahy kontakt psov s diviačou zverou v diviačích oplôtkoch.

Udelenie titulu musí rozhodca uviesť v rozhodcovskej tabuľke, v prehľade výsledkov skúšok a v preukaze o pôvode psa v rubrike "poznámky". Na žiadosť majiteľa zapíše SPZ psa do "Knihy diviačiarov" a zápis uvedie aj na prvej strane preukazu o pôvode. Titul "diviačiar" sa píše pred menom psa.

1.2. Farbiarske skúšky duričov - FD

môžu ich absolvovať všetky plemená duričov, teriérov, sliedičov, jazvečíky a farbiare bez obmedzenia veku a výšky psa v kohútiku. Zisťuje sa na nich schopnosť psa dohľadať poranenú diviačiu zver.

2. PREDMETY SKÚŠOK

2.1. Čuch

Kvalitu čuchu možno najlepšie posúdiť pri hľadaní a durení, najmä pri držaní zajačej stopy. Pes s jemným čuchom, ktorý ho vie aj správne používať, nielenže zver rýchlo nájde, ale z jej stopy nezbieha, vytrvalo a spoľahlivo ju sleduje a čerstvú stopu sústavne hlási bez častých a dlhých pomílk, väčšinou pracuje s vysokým nosom. Naopak, pes so slabším čuchom nachádza zver neskôršie, z jej stopy častejšie schádza, v dôsledku čoho sa aj častejšie odmlčuje a obyčajne po krátkom a nesúvislom durení stopu definitívne stráca. Stáva sa, že pri tom dlhšie hľadá aj svojho vodiča. Kvalita čuchu sa posudzuje počas celých skúšok a hodnotí sa nakoniec. Treba pritom zohľadňovať aj vonkajšie vplyvy, ako je mimoriadne sucho, silný mráz, snehová prikrývka z tvrdého zamrznutého snehu ap.

2.2. Hľadanie

Pri skúšaní disciplíny "hľadanie" sa púšťa naraz maximálne 6 psov do priehonu podľa vyžrebovaných čísiel. Rozhodcovia postupujú v priehone s vodičmi, prípadne sa postaví na vhodnom mieste v priehone tak, aby mali čo najlepší prehľad o hľadaní psov. Usporiadatelia skúšok zabezpečia, aby vodičov usmerňovali osoby, ktoré terén poznajú a s ktorými je dohovoréné miesto zrazu po skončení priehonu. Všetci účastníci priehonu musia postupovať vyrovnané, hlasito sa ozývať a vzájomne kontrolovať vyrovnanosť postupu v priehone.

V prípade, že sa vyskytnú prekážky, nejasnosti, no najmä nedostatok zveri, rozhodcovia sú oprávnení prideliť psom náhradnú prácu, t. j. nechať psov hľadať v inom vhodnejšom priestore.

Pes uvoľnený z remeňa sa má na daný rozkaz pustiť s chuťou do hľadania, snažiť sa čo najrýchlejšie naraziť na zver, vnikáť do krytín, krovia a húštin, hľadať rýchlo, cieľavedome, sústavne do hĺbky i šírky.

Pes má prejavovať záujem predovšetkým o stopy diviačej zveri a len potom o škodlivú zver a zajace.

V revíri so zajačou zverou si má pes veľmi dôsledne preveriť celý priestor, prehľadať rýchlo a dôkladne každú húštinu a krytinu, aby čím skôr narazil na zajačiu stopu, ktorá by ho priviedla k ležovisku. Diviaka, so zreteľom na jeho intenzívny pach, má hľadať durič veľkorysejšie, a nezabávať sa s riešením iných stôp, častejšie si overovať stanovištia diviakov v závane vetra (s vysokým nosom), aby sa po ich navetrení pobral k nim najkratšou cestou. Rozhodcovia musia pozorne sledovať intenzitu, rýchlosť a cieľavedomosť hľadania duriča, ktorý má tieto vlastnosti preukázať vo veľkom priestore.

Ak sa skúšky duričov konajú v revíri s diviačou zverou, má pes prejavovať sústavný záujem o nájdenie práve tejto zveri. Z celkovej jeho činnosti má byť zrejماً cieľavedomosť, ktorá sa prejavuje aj tým, že sa nerozptyľuje hľadaním zajacov alebo ostatnej raticovej zveri, ktorú duriť nesmie.

Chyby: Pes sa neriadi smerom priehonu. Neprejavuje záujem o stopy zveri alebo samotnú zver, nehľadá zver čuchom ale zrakom a sluchom, spolieha sa na to, že niektorý iný pes zver nájde a k tomu sa potom pri durení pridá. Drží sa stále v blízkosti vodiča, zdržiava sa dlho v miestach, kde sa zver pásla a nehľadá jej východziu stopu, prípadne sa zdržiava v miestach, ktoré nie sú typické ako stanovištia diviačej zveri (holé pastviny, pieskoviská, cesty ap.). Hľadá len v ľahko prístupných miestach a nesnaží sa vniknúť do húštin, prípadne sa vyhýba miestam, kde sa dokázateľne nachádza zver.

2.3. Durenie

Durenie spočíva v napadnutí teplej stopy zveri a v jej spoľahlivom a hlasitom sledovaní. Je jednou z najdôležitejších disciplín, pri ktorej má durič preukázať svoje kvality a poľovnú upotrebitelnosť.

Ak je pes na studenej stope, má ju sledovať ticho, po teplej stope má však sústavne hlásiť. Keď sa pes po zídení zo stopy odmlčí, dá sa podľa dĺžky týchto pomílk posúdiť schopnosť držania stopy a majstrovstvo v riešení rozličných rébusov, ktoré mu unikajúca zver predkladá, no v neposlednej miere i kvalita čuchu.

Nepovažuje sa za chybu, ak pes z teplej stopy na krátko zide, ale hneď sa opraví a pôvodnú stopu ďalej vytrvalo sleduje. Rozhodcovia si musia všímať, akú zver pes pri durení uprednostňuje. Ak pôjde o uprednostňovanie diviaka pred líškou a zajacom, budú to hodnotiť kladne, ak pes stopu diviaka opustí a prejde z nej na čerstvé zajačie alebo líšcie stopy, budú to hodnotiť záporne. Záporne budú hodnotiť najmä uprednostňovanie srnčej alebo inej raticovej zveri pred diviakom, prípadne ak sa bude pes zameriavať len na jej preháňanie.

Zdvihnutie a krátke podurenie srnčej zveri, ktoré netrvá viac ako 5 minút, neznižuje známku z durenia za predpokladu, že v uvedenom úseku sa iná zver nenachádza a že sa dá od nej do uvedeného času signálom odvolať. Dlhšie durenie srnčej zveri má za následok zníženie známky z durenia o 2 stupne. Uprednostňovanie srnčej zveri a neuposlušnosť privolávacieho signálu pri jej durení do 30 minút, má za následok ohodnotenie výkonu psa známku 0.

Pes by pri durení, ak sleduje stopu zdravej diviačej zveri, nemal opúšťať priehon, resp. mal by sa po krátkom predurení vrátiť späť do priehonu. Nie je žiadúce, aby pes duril zver mimo priehonu, zohľadniť to možno len vtedy, ak stavia zver.

V priebehu skúšok sledujú rozhodcovia i dĺžku durenia. Pes musí pri durení zveri preukázať patričnú výdrž. Nestačí, ak zdvihnutú zver chvíľu hlási a hneď sa z jej stopy vracia. Pri diviakovi má zotrvať a hlasito ho obrechávať, nežiada sa však, aby na neho bezhlavo útočil. Pri durení zajacov a líšok sledujú rozhodcovia sústavnosť durenia, aby pes, ak je to možné, dokázal so zajacom alebo líškou urobiť obrátku a neprechádzal z jednej zajačej alebo líšcej stopy na druhú.

Celkove sa žiada rýchle hľadanie, ale pomalšie, vytrvalé durenie. Rýchlosť durenia zodpovedá kvalite čuchu psa a majstrovstvu v držaní stopy.

2.4. Hlasitosť na stope

Hlasitosť na teplej stope možno skúšať len na prirodzenej stope zveri. Zvlášť treba dbať, aby bol pes hlasitý na teplej stope pred ním unikajúcej zveri.

Hlas duriča má byť výrazný, zvučný, odlišný pri durení zajaca a líšky od durenia diviaka. Vodič má na požiadanie rozhodcu podľa hlasu svojho psa určiť, akú zver pes durí. Zohľadňuje sa to pri hodnotení vodiča.

Pri posudzovaní tejto disciplíny si treba zvlášť všímať, či pes nie je hlasitý len pri styku s diviakom, zatiaľ čo sa pri pohybe zveri odmlčuje. Hlasitosť sa dá najlepšie posúdiť pri durení zajacov a líšok, kde k omylu v tomto smere zriedka dochádza.

Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý teplú stopu vytrvalo, dostatočne dlho a intenzívne hlási, len s minimálnymi odmlkami.

Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý je na teplej stope zveri hlasitý, ale častejšie sa odmlčuje.

Známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý stopu hlási kratšie a nevýrazne, s väčšími odmlkami, a z jeho hlasu nie je jasné, akú stopu sleduje.

Hlásenie psa bez toho, že by bol na teplej stope, durenie zveri takmer bez hlasu a s veľkými pomlkami, hoci je na stope zveri sa môže hodnotiť najviac známkou 1.

Hlásenie stopy vodiča, vtákov, balamutenie ap. sa môže hodnotiť len známkou 0.

2.5. Dohľadávka diviaka po prirodzenej alebo umelo založenej nepofarbenej stope

Na skúškach duričov má pes preukázať schopnosť dohľadať poranenú diviačiu zver.

Ak nie je možné skúšať dohľadávanie po prirodzených stopách poranenej diviačej zveri, odskúša sa dohľadávanie na umelo založenej nepofarbenej stope diviačej zveri najmenej 3 hodiny starej.

Dráhy jednotlivých stôp vopred vyznačí usporiadateľ.

Stopové dráhy musia byť minimálne 500 krokov dlhé s dvoma zmenami smeru, pričom lomenie nesmie byť ostrejšie ako 90 stupňov.

Jednotlivé stopové dráhy musia byť očíslované a vzdialené od seba najmenej 150 metrov.

Stopy sa označujú na stromoch spredu snímateľnými značkami (napr. papierikmi), zozadu môžu byť označené aj farbou. Asi po 300 krokoch sa poľovníckym spôsobom (zálomkom) označí ležovisko, odkiaľ sa pes vypúšťa pri dohľadávke voľne ako hlásič alebo oznamovač. Na konci stopových dráh sa označí spojovacia priamka. Usporiadateľ zabezpečí dostatočný počet pomocníkov na prenášanie zveri. Koniec dráhy stopy musí byť v redšom poraste, aby rozhodcovia, ukrytí v dostatočnej vzdialenosti od položenej zveri, mali možnosť sledovať psa pri zastrelenom diviakovi.

Stopovú dráhu zakladá rozhodca so špeciálnym kolieskom alebo drevákmi, v ktorých sú upevnené všetky 4 ratice jedného diviaka. Stopa sa nesmie zakladať v protismere vyznačenej stopovej dráhy. Ak sa táto skutočnosť zistí, skúšky nebudú uznané. Na začiatku stopovej dráhy sa uvedie aj čas jej založenia. Na konci stopovej dráhy musí byť položený vyvrhnutý a dobre zašitý diviak (zašitá musí byť aj väčšia výstrelná rana), z ktorého ratice sa použili na zakladanie stopy. Pri zakladaní stopy sa predné značky snímajú až po označené ležovisko. Nesmú zostať na stromoch, ani na zemi.

Vodiči si práce žrebujú bezprostredne pred začatím skúšania tejto disciplíny. Zároveň musia oznámiť spôsob práce psa na umelej stope.

Pes môže diviaka po stope dohľadať ako:

a) vodič

Pes musí viesť svojho vodiča na celkom rozvinutom 5-6 metrov dlhom farbiarskom remeni až na koniec dráhy stopy, kde leží zver. Rozhodcovia sledujú záujem psa o stopu, s akým sústredenie ju sleduje, či z nej neschádza. Nie je chyba, ak durič sleduje stopu mierne pod vetrom, nesmie ju však strácať. Za chybu sa nepovažuje ani krátke zídanie zo stopy, ak sa pes hneď sám opraví a potom ju ďalej sústredene sleduje. Ak však treba psa, ktorý zo stopy zišiel a blúdi, znova na ňu nasadiť, znižuje sa hodnotenie jeho výkonu vždy o jeden stupeň pri každom opätovnom nasadení na stopu. Na stopu možno psa nasadiť najviac tri razy, takže vypracovanie celej stopy až po trojnásobnom zablúdení a vrátení na stopu sa hodnotí známkou 1.

Známkou 4 možno hodnotiť psa, ktorý celú stopovú dráhu vypracuje spoľahlivo, bez opráv a vodič ho sleduje voľným krokom.

Chyby: Ak pracuje pes s vysokým nosom, nezaľahnutý v remeni, blúdi, sleduje stopy zdravej zveri, stále ho treba pobádať, nervózne a rýchlo, nezaujíma sa o stopu a najmä o jej dokončenie. Ak pracuje pes na stope až prehnane rýchlo a vodič ho nestačí sledovať voľným krokom, hodnotí sa najviac známkou 2.

b) hlásič

Pes musí stopovú dráhu až po označené ležovisko vypracovať ako vodič na remeni. Po dôjdení k označenému ležovisku dá rozhodca pokyn na vypustenie psa z remeňa a odtiaľ musí pes vypracovať stopu samostatne. Rozhodca, ktorý sleduje prácu psa na stope, zostane i s vodičom na mieste vypustenia. Pes musí začať zver hlásiť do 5 minút od vypustenia.

Za spoľahlivého hlásiča možno považovať len takého psa, ktorý voľne dohľadanú zver na mieste vytrvalo hlási až do príchodu vodiča. Dôležité je pritom rozoznať, či skutočne ide o hlásenie nájdenej zveri, alebo len o občasné zabrechnutie pri nej z rozčúlenia alebo zo strachu. Psa nemožno nijako povzbudzovať alebo nútiť hlásiť. Nepovažuje sa za chybu, ak sa pes na krátko odmlčuje.

Ak pes zlyhá ako hlásič alebo ku zveri nedôjde, môže ho vodič do desiatich minút (od vypustenia pri ležovisku) privolať späť. Ďalej pes pracuje ako vodič. Známkou za výkon sa mu však znižuje o jeden stupeň a celá práca sa hodnotí ako dohľadávka vodiča na remeni. Druhé alebo ďalšie nasadenie psa ako hlásiča sa ráta do opráv v rámci celkovej práce a časového limitu pre prácu hlásiča.

Chyby: blúdenie, sledovanie stôp zdravej zveri, nevýrazné hlásenie, oneskorené hlásenie, hlásenie s dlhými odmlčkami, nehlásenie, opustenie zveri, nezáujem o prácu a najmä o jej dokončenie.

c) oznamovač

Vodič pred začatím tejto disciplíny musí rozhodcom povedať, akým spôsobom mu pes oznámi nájdenu zver.

Od nástrelu po označené ležovisko pracuje pes na remeni ako vodič. Pri ležovisku ho vodič vypustí a zvyšok dráhy musí vypracovať voľne, zver si overiť a vrátiť sa po vodiča, ktorý čaká na mieste vypustenia. Rozhodca na konci stopovej dráhy musí dávať pozor, či si pes zver overil. Po odchode psa oznámi rozhodca zatrúbením (signálkou), že pes pri zveri bol a vracia sa. Po návrate má pes ohláseným spôsobom oznámiť vodičovi, že zver našiel a snažiť sa doviesť ho najkratšou cestou k zveri. (Pes sa musí po vodiča vrátiť do piatich minút od vypustenia.) Oznámenie nájdenej zveri musí byť spontánne, vodič ho nesmie k oznámeniu povzbudzovať alebo nútiť. Ak pes zlyhá ako oznamovač, zníži sa známka za výkon o jeden stupeň za každé nasadenie a vodič má právo do 10 minút privolať ho späť. (Čas sa počíta od prvého vypustenia psa pri ležovisku.) Ak pes zlyhá ako oznamovač, pokračuje ako vodič z miesta, ktoré určí rozhodca (miesto, kde pes zišiel zo stopy).

Počet nasadení, opráv i hodnotenie platí ako u hlásiča.

Chyby: Ak nepríde pes po vypustení k zveri, aby si ju overil, a vráti sa k vodičovi, nevýrazné oznamovanie, neisté vedenie k zveri. Ak neoznámi pes nájdenu zver vodičovi spôsobom, ktorý oznámil rozhodcom, nemôže sa hodnotiť práca psa ako oznamovača.

Pri všetkých spôsoboch dohľadávania možno psa na stopu opätovne nasadiť maximálne 3 razy vrátane práce psa ako hlásiča alebo oznamovača. Prvé priloženie psa na stopu, ani prvé vypúšťanie psa z ležoviska pri hlásičovi a oznamovačovi sa nepovažuje za opätovné nasadenie na stopu. Ak pes po vypustení sleduje stopu hlasito, vodič a rozhodcovia ho voľne sledujú. Hlásič musí v hlásení zotrvať až do príchodu vodiča. Táto vlastnosť sa osobitne zapíše do preukazu o pôvode psa.

Pes môže na stope pracovať maximálne 45 minút.

Ak pes pracuje na stope ako hlásič alebo oznamovač, a voľne zver dohľadá, odskúša sa zároveň aj "správanie sa pri zastrelenej zveri".

Ak na skúškach duričov dôjde k postrieľaniu diviačej zveri, treba ju so psom dohľadať. Zároveň sa odskúša disciplína dohľadávka diviaka po prirodzenej stope. Práca psa sa skúša a hodnotí ako pri dohľadávkach na umelo založenej nepofarbenej stope. Výkon psa možno hodnotiť známkou, ak pes pracuje na stope aspoň 500 krokov dlhej a zver dohľadá.

Ak v priebehu dohľadávky rozhodca usúdi, že zver je nedohľadateľná, odskúša sa pes na umelo založenej nepofarbenej stope.

Ak pes v priebehu skúšok pri poľovačke nájde uhynutého diviaka a vytrvalo ho hlási až do príchodu vodiča, môže sa mu táto práca započítať ako dohľadávka po prirodzenej stope, keď evidentne vypracoval stopu aspoň 500 krokov dlhú. Do preukazu o pôvode psa uvedie v poznámke "hlásič".

Na farbiarskych skúškach duričov sa táto disciplína skúša len na umelo založenej nepofarbenej stope diviačej zveri. Práca psa sa skúša a hodnotí ako na skúškach duričov.

Na vyšších typoch skúšok musia všetky psy absolvovať dohľadávku diviaka na umelo založenej nepofarbenej stope diviačej zveri, aj keď mali príležitosť dohľadať zver po prirodzenej stope.

2.6. Odvaha psa pri diviačej zveri

Preskúšanie odvahy psa sa urobí v prípade dostatku diviačej zveri priamo v revíri alebo v diviačích oplôtkoch.

Ak durič v revíri pri narazení na diviaky ustrašene odbehne k vodičovi alebo k inej osobe, hľadajúc u nich ochranu a diviaky ani neohlási, dostane z odvahy známku 0.

Ak treba psa pri diviakoch stále posmeľovať a povzbudzovať, lebo pri nich inak nezostane, obrecháva ich len v blízkosti vodiča, možno jeho odvahu hodnotiť len známkou 1.

Ak pes pri narazení na diviaky v húštine krátko hlási, potom však odbieha k vodičovi a po posmelení sa znovu k nej vráti a obrecháva ju, prípadne i málo výrazne predurí, môže byť ohodnotený najviac známku 2.

Duriča, ktorý pri narazení na diviaky húštinu len z diaľky, ale vytrvalo a bez posmeľovania obrecháva a neopúšťa ich, treba z odvahy hodnotiť známku 3.

Duriča, ktorý prejavuje pri diviakovi mimoriadny dôraz, hlasito ho vytláča z húštiny a v stálom kontakte s ním ho vytrvalo a hlasito sleduje, treba hodnotiť z odvahy známku 4.

Psa, ktorý zo začiatku prejaví potrebnú odvahu na diviaka, ale potom sa od neho vzdiali, nemožno z tejto disciplíny vysoko hodnotiť. Treba mať na zreteli, že v praxi je výhodnejšie mať menej dôrazného psa, ktorý pri diviakovi hoci aj vo väčšej vzdialenosti zotrva a vytrvalo ho obrecháva ako psa, ktorý ide do priameho kontaktu s diviakom, po krátkej potýčke ho však opúšťa.

Pre zabezpečenie objektivity posudzovania odvahy psa pri diviakovi sa na vyšších typoch skúšok všetky psy skúšajú v diviačích oplôtkoch.

2.6.1. Skúšanie odvahy v diviačom oplôtku

V diviačom oplôtku sa preskúšava odvaha každého psa osobitne. Poradie psov sa stanoví žrebovaním. Pre skúšanie majú byť vytvorené tieto podmienky: diviačí oplôtok má mať primeranú rozlohu s dostatkom stromov, húštin a čistín; v oplôtku sa má držať už vyvinutá diviačia zver, ktorá je dostatočne agresívna na psov (výhodnejšia je diviačica)..

Vodič na pokyn rozhodcu privedie psa ku vchodu do oplôtku a s jediným povelom na hľadanie vypustí psa bez obojka do ohrady. Každý ďalší povel po vypustení psa do oplôtku znižuje známku o jeden stupeň.

Priestor v oplôtku býva plný pachu diviačej zveri, preto niekedy dlhšie trvá, kým pes diviaka nájde, najmä ak je ukrytý v húštine. Z toho však v žiadnom prípade nemožno robiť uzávery o čuchu psa.

Pes má hľadať zver s chuťou, a keď narazí na diviaka, má na neho energicky dorážať a sústavne ho obrechávať. Ak sa diviak z húštiny pohne, má byť s ním bez prerušenia v stálom kontakte. Nie je chybou, ak je pes obozretný a uskakuje od diviaka, keď sa po ňom oženie. Najdôležitejšia je výdrž psa pri diviakovi so stálym obrechávaním.

Odvaha sa skúša 5 minút odvtedy, ako pes diviaka našiel. Ak psa po uplynutí skúšobného času nie je možné odvolať od diviaka, na odchytenie sa použije podberák.

Známku 4 - sa hodnotí durič, ktorý diviaka bez povzbudzovania vodiča sústavne bez prerušenia dôrazne obrecháva, a ak je diviak v húštine, snaží sa ho z nej vytlačiť.

Známku 3 - sa hodnotí pes, ktorý po celý čas diviaka sústavne obďaleč húštiny obrecháva, ale nepokúša sa ho z húštiny vytlačiť. Nesmie však diviaka ani raz opustiť. Rovnakou známku sa hodnotí pes, ktorý obrecháva diviaka v prehľadnej časti oplôtku (bez húštiny), je s ním bez prerušenia v stálom kontakte, správa sa však veľmi obozretne a menej dôrazne.

Známku 2 - sa hodnotí pes, ak diviaka po nájdení najskôr obrecháva, ale potom od neho odíde a znova sa k nemu vráti, a ozve sa len po posmelení vodičom.

Známku 1 - sa hodnotí pes, ktorý prejavuje síce záujem o diviaka, ale treba ho niekoľkokrát posmeliť a povzbudiť.

Známku 0 - sa hodnotí výkon psa, ktorý sa diviaka vyslovene bojí, bez hlásenia od neho odíde a neprejavuje viac oň záujem.

2.7. Poslušnosť

Pes musí svojho vodiča poslúchať natoľko, aby rozhodca nadobudol presvedčenie, že ho vodič ovláda. Pre posúdenie tejto disciplíny sú smerodajné všetky rozkazy, ktoré pes dostal od vodiča, s prihliadnutím na ich plnenie. Predovšetkým je to reagovanie psa na privolávací signál. Rozhodca však rozlišuje, či pes práve nie je v kontakte so zverou. Na zatrúbenie má prísť durič ochotne k vodičovi a dať sa pokojne uviazať na vodiaci remeň. Privolávací signál treba dávať poľovníckym rohom alebo trúbkou. Ak vodič nemá signálnu trúbku, je povinný vopred oznámiť rozhodcovi, na aký signál má psa nacvičeného.

2.8. Správanie sa pri zastrelenej zveri

Časový limit: 5 minút

Ak nemohol byť pes hodnotený zo správania sa pri zastrelenej zveri pri dohľadávke, skúša sa táto disciplína zvlášť. Zastrelený, vyvrhnutý a dobre zašitý diviak sa položí do porastu. Vodič pri dobrom vetre vypustí na pokyn rozhodcu psa asi 50 krokov od diviaka a môže ho k nemu navádzať, ale nesmie sa pritom približovať k

diviakovi. Rozhodcovia, ukrytí v dostatočnej vzdialenosti od položenej zveri, pozorujú správanie sa psa pri diviakovi, najmä či ho nenačína.

Vzrušenie a s tým spojené chytanie diviaka za uši a srst' sa nekvalifikuje ako pokus o načínanie. Olizovanie vytekajúcej krvi tiež nie je chybou. Ak sa pes pokúša diviaka vyhrýzať a prípadne divinu aj žerie, považuje sa to za načínanie a disciplína sa hodnotí známku 0. Známkou 0 sa hodnotí tiež pes, ktorý v časovom limite zo strachu k diviakovi nepríde.

Známkou 4 – sa hodnotí pes, ktorý diviaka obrecháva alebo sa snaží ako oznamovač priviesť k nemu vodiča.

Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý počas skúšobnej doby zotrvá pri diviakovi aspoň 2 minúty a prejavuje oň záujem.

Ak sa pes zveri bojí, zďaleka ju obchádza alebo sa úprkom vracia späť k vodičovi, možno hodnotiť túto prácu len známku 2 alebo horšou podľa ďalšieho správania sa psa.

2.9. Vytrvalosť

Pes má pri poľovačke vytrvalo prehľadávať priehon, neponevierať sa po chodníkoch alebo zdržiavať sa len v blízkosti vodiča. Jeho pracovná činnosť nemá stratiť na intenzite po celý deň. Má vytrvalo pracovať i v ťažkom teréne, nepriaznivom počasí alebo v hlbokom snehu.

Pri konečnom hodnotení tejto disciplíny treba prihliadať i na poveternostné podmienky a všetky nepriaznivé vplyvy, ktoré odčerpávajú sily skúšaných psov.

2.10. Orientácia

Od duriča sa žiada, aby sa dobre orientoval aj v jemu neznámom teréne. Po skončení durenia má bez ťažkostí nájsť svojho vodiča bez toho, aby sa bezradne potuloval, postával, zavýjal a vyčkával na to, kedy sa mu vodič ozve. Po skončení priehonu má byť do polhodiny pri svojom vodičovi. Tolerovať možno len prípad, keď pes dokázateľne prebehol s diviakom mimo priehonu a duril ho alebo držal na mieste alebo preukázateľne odišiel za postrieľaným diviakom. Každý vodič má právo po skončení priehonu privolať si psa zaužívaným signálom.

Ak sa pes nevráti k vodičovi ani do ukončenia poľovačky, môže byť z tejto disciplíny hodnotený len známku 0.

2.11. Vodenie psa

a) na remeni

Pes musí chodiť na remeni tak, aby neprekážal, nepredbiehal, neťahal vodiča, ani za ním nezaostával. Má ísť pokojne vedľa jeho ľavej nohy, resp. za ním. Vodič nemá držať v rukách cez plece prehodený vodiaci remeň. Túto disciplínu hodnotia rozhodcovia počas celých skúšok a tiež osobitne, podľa možnosti v žrdovine. Treba si pritom všímať, či pes sleduje svojho pána, podriaďuje sa zmenám smeru a rýchlosti pri chôdzi. Pes, ktorý túto disciplínu ovláda, vodiaci remeň nenapína.

b) voľne

Pes má ísť voľne vedľa vodiča, po lesnom chodníku tesne za ním, bez obiehania, zaostávania alebo predbiehania. Ak ostane vodič stáť, zastane bez rozkazu i pes. Skúša sa v teréne ako vodenie na remeni. Časté dávanie hoci tichých povelov znižuje známku z výkonu.

2.12. Odloženie psa

Časový limit: 10 minút

Skúša sa v lese v dostatočnej vzdialenosti od prípadnej korony, aby nerušila psa. Rozhodca sa musí vopred opýtať vodiča, či chce psa odložiť na upevnenom remeni alebo voľne. Vodiči so psami sa rozostavia najmenej 80 krokov od seba. Na požiadanie vodiča možno psa odskúšať aj osobitne.

a) odloženie na remeni

Vodič na pokyn rozhodcu privedie psa na vodiacom remeni na okraj voľného priestranstva a pripúta ho. S príslušným povelením psa odloží. Potom odíde od neho na vzdialenosť asi 100 krokov, aby ho pes nevidel a nenavetрил. Po 5 minútach vystrelí a po ďalších 5 minútach sa na pokyn rozhodcu vráti k odloženému psovi. Pes si smie počas skúšania sadnúť, nesmie byť však nepokojný alebo hlasitý, alebo dokonca pokúšať sa o uvoľnenie.

b) odloženie voľne

Vodič odloží na pokyn rozhodcu psa bez pripútania. Môže mu nechať obojok s voľne položeným vodiacim remeňom alebo nechať pri ňom niektorý predmet zo svojho výstroja.

Známkou 4 - sa hodnotí pes vtedy, ak je počas odloženia ticho, pokojne zostane na mieste. Nepovažuje sa za chybu, ak si pes hľadá vhodnejšie miesto na ležanie.

Známkami 3, 2, 1 sa, podľa intenzity prejavov nepokoja, hodnotí pes, ktorý zostane na mieste, ale skučaním a hniezdením sa prejavuje nepokoj

Pes pripútaný na remeni, ktorý sa trhá, zavýja alebo brechá a voľne odložený, ktorý z miesta odíde, sa hodnotí známku 0.

2.13. Správanie sa na stanovišti

Na pokyn rozhodcu sa rozostavia vodiči so psami na stanovištia pred húštinou, podľa možnosti naraz, asi 50 krokov od seba. Vodiči môžu mať psy pripútané na vodiacom remeni alebo voľne pri nohe. V priebehu nadvánky, ktorú oproti vodičom robí skupina honcov, sa v priehone 2-3 razy vystrelí do vzduchu vo vzdialenosti asi 150 krokov od vodičov. Pes sa má správať pokojne, nesmie zavýjať, brechať, snažiť sa o uvoľnenie z remeňa, alebo ujsť za zverou. Pes pripútaný na remeni môže byť ohodnotený známku maximálne 3. Ak pes ujde za zverou alebo je na remeni neovládateľný, hodnotí sa známku 0.

2.14. Správanie sa po výstrele

Správanie sa po výstrele sa skúša na voľnom priestranstve. Vodič voľne vypustí psa a na pokyn rozhodcu jeden raz vystrelí z brokovnice, a to v okamihu, keď pes prehľadáva porast vo vzdialenosti 10-15 metrov od vodiča a nepozera sa na neho.

Pes, ktorý preukáže svojim správaním sa, že sa nebojí výstrelu a zostane pokojný pod vplyvom vodiča, hodnotí sa známku 4. Ak začne pes po výstrele vystrašene pobiehať vo väčšej vzdialenosti a nereaguje na privolanie, hodnotí sa známku 3, prípadne nižšou.

Pes, ktorý má strach z výstrelu, to znamená, že od vodiča vystrašene odbehne, nedá sa privolať, stratí záujem o ďalšiu prácu, správa sa bojzливо a nedôverčivo, hodnotí sa známku 0.

SLOVENSKÁ POĽOVNÍCKA KOMORA

ROZHODCOVSKÁ TABUĽKA – SKÚŠKY DURIČOV

Č. žrebu

Farba stuhy

Usporiadateľ

Miesto a dátum

Meno psa

PK a č. záp.

Plemeno

Dát. nar.

Pohl.

Majiteľ

Vodič

Predmet		Najnižšie známky pre cenu			Kof.	Známka za výkon	Počet bodov	Poznámka
		I.	II.	III.				
1	Čuch	3	2	2	4			
2	Hľadanie	3	2	1	5			
3	Durenie a) zajac, líška b) diviak	3	2	1	4 7			
4	Hlasitosť na stope	3	2	1	6			
5	Dohľadávka diviaka po prirodzenej alebo umelo založenej nepofarbenej stope a) vodič b) hlásič alebo oznamovač				4			
		3	2	1	5			
6	Odvaha	3	2	1	6			
7	Poslušnosť	3	2	1	2			
8	Správanie sa po výstrele	2	1	1	2			
9	Správanie sa pri zastrelenej zveri	2	1	1	2			
10	Správanie sa na stanovišti	3	2	1	2			
11	Vytrvalosť	3	2	1	3			
12	Orientácia	3	2	1	4			
13	Vodenie psa	3	2	1	4			
14	Odloženie a) na remeni b) voľne				2			
		3	2	1	4			
Najnižší počet bodov pre cenu		150	120	90				
Cena				Celkový počet bodov				

Poznámky rozhodcu k disciplinám a k práci vodiča a psa:

ROZHODCOVSKÁ TABUĽKA - FARBIARSKE SKÚŠKY DURIČOV

Usporiadateľ	Miesto a dátum	
Meno psa	Pl. kniha, č. záp.	
Plemeno	Dát. nar.	Pohl.
Majiteľ		
Vodič		

Predmet		Najnižšie známky pre cenu			Koefic.	Známka za výkon	Počet bodov	Poznámka
		I.	II.	III.				
1	Vodenie a) na remeni b) voľne	3	3	2	2 3			
2	Odloženie a) na remeni b) voľne	3	2	1	3 8			
3	Dohľadávka diviaka po prirodzenej alebo umelo založenej nepofarbenej stope a) vodič b) hlásič c) oznamovač	4	3	2	6 8 8			
4	Správanie sa pri zastrelenej zveri	3	2	1	4			
5	Poslušnosť	3	3	2	4			
Najnižší počet bodov pre cenu		59	47	38				
Cena					Celkový počet bodov			

Zhodnotenie práce vodiča a psa: